

prof. JUDr. HELENA VÁLKOVÁ, CSc.
MINISTRYNĚ SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj.MSP-259/2014-OD-SPZ/2

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. O. V.– stížnost pro porušení zákona

Příloha: spis Městského soudu v Praze sp.zn. 48 T 3/2012

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného O.V.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.2013 č.j. 6 To 53/2012-2142, v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 48 T 3/2012.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18.5.2012 č.j. 48 T 3/2012-2064 byl obviněný O. V. uznán vinným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 5 písm. a) trestního zákoníku. Tohoto zločinu se měl dopustit tím, že:

„poté, kdy v kruzích osob pohybujících se mimo jiné při akci Diamond Race vyvolal dojem solventního podnikatele podnikajícího také v oboru půjčování luxusních vozidel a tím i potenciálního solventního zákazníka půjčoven takových vozů, v úmyslu vypůjčit luxusní vozy, ohledně nichž by ale žádné další smlouvy o pronájmu neuzavřel, nýbrž využil by jich výhradně ke zlepšení vlastní finanční situace především tím, že by vozy dával do zástavy oproti svým soukromým dluhům, anebo by vozy půjčoval svým známým za úplatu bez sepsání řádné smlouvy, a ačkoliv si byl vědom podmínek, za kterých později mu takové vozy byly zapůjčeny

včetně služebního vozu pod bodem 3) rozsudku a od počátku neměl v úmyslu těmto podmínkám dostát, přesto:

1. dne 6.10.2009 na pobočce společnosti A. Ch. M., s. r. o., v P., uzavřel jako fyzická osoba s touto společností smlouvu o pronájmu osobního motorového vozidla Mercedes SL63 AMG, barvy bílá metalíza, r.z., v hodnotě 3.218.700,- Kč, a to přesto, že na to neměl finanční prostředky a dlouhodobě byl ve finanční tísní, téhož dne vozidlo osobně převzal a zavázal se jej vrátit do 8.10.2009, což však neučinil a dne 19.10.2009 uzavřel na toto vozidlo smlouvu o nájmu motorového vozidla v zastoupení společnosti A. E., s. r. o., se sídlem P., podle níž se zavázal platit od 8.10.2009 za každý měsíc částku 120.000,- Kč, zaplatil však pouze první platbu nájmného ve výši 120.000,- Kč, což mělo zakrýt jeho skutečnou finanční situaci, pronajímatele uvést v omyl a předmětné vozidlo si ponechat v užívání, další platby již nezaplatil, vozidlo ani po opakovaných urgencích nevrátil, a bez souhlasu vlastníka, v rozporu s nájmní smlouvou, vozidlo přenechal osobě S. T., čímž způsobil škodu společnosti A. Ch. M., s. r. o., se sídlem P., ve výši 3.218.700,- Kč a dne 11.3.2010 bylo vozidlo na základě výzvy poškozené společnosti dobrovolně vydáno JUDr. V. T., advokátem AK P., bývalým obhájcem S. T. a vráceno poškozenému,

2. dne 9.10.2009 v sídle společnosti M., a. s., v P., uzavřel nájmní smlouvu jejímž předmětem bylo osobní motorové vozidlo tovární zn. Mercedes CLK DTM AMG stříbrné barvy r.zn. v hodnotě 5.823.100,- Kč, na jejímž základě se zavázal vozidlo vrátit dne 16.10.2009 a za každý den zaplatit částku 5.000,- Kč, a to přesto, že na to neměl finanční prostředky a dlouhodobě byl ve finanční tísní, vozidlo fyzicky převzal, ale ve stanovené době nevrátil a ve dnech 16.10.2009, 13.11.2009, 14.12.2009 a 11.2.2010 uzavřel se společností M. a. s., na toto vozidlo další nájmní smlouvy, kdy sice za pronájem vozidla zaplatil část nájmného ve výši 411.000,- Kč, ale jednalo se o finanční hotovost získanou další trestnou činností, což mělo zakrýt jeho skutečnou finanční situaci, pronajímatele uvést v omyl a předmětné vozidlo si ponechat v užívání, další platby nájmného již nezaplatil, vozidlo ani po opakovaných urgencích nevrátil, a bez souhlasu vlastníka ji přenechal jako zástavu M. Š. za půjčku ve výši 2.000.000,- Kč, čímž společnosti M., a. s. způsobil škodu ve výši nejméně 5.823.100,- Kč a vozidlo bylo na jaře 2010 bez součinnosti obžalovaného nalezeno pracovníky poškozené společnosti v garážích v P.,

3. v přesně nezjištěné době nejpozději dne 2.11.2009, na pobočce společnosti K., s. r. o., v M., na základě sepsané dohody o přidělení služebního vozu od jednatele společnosti Dr. F. B., převzal osobní motorové vozidlo BMW X5 3,0 SD X70 bílé barvy, r.z., v hodnotě nejméně 1.118.700,- Kč, s příslibem, že za toto vozidlo bude hradit splátky úvěru ve výši 30.000,- Kč měsíčně a pracovat pro tuto společnost, a to přesto, že vzhledem ke své finanční situaci nebyl schopen daný slib plnit, zaplatil jen částku 15.000,- Kč, žádnou práci pro společnost neodvedl a ani se o to nesnažil, a v rozporu s předchozí dohodou přenechal vozidlo již v listopadu 2009 na částku 250.000,- Kč k užívání P. G., čímž společnosti K., s. r. o., se sídlem P., způsobil škodu ve výši nejméně 1.118.700,- Kč,

4. dne 20.11.2009 na pobočce společnosti A. Ch. M., s. r. o., v P, uzavřel jako fyzická osoba smlouvu o pronájmu vozidla Audi Q7 bílé barvy, r.z., v hodnotě 859.400,- Kč, a to přesto, že na to neměl finanční prostředky a dlouhodobě byl ve finanční tísní, vozidlo fyzicky převzal a zavázal se jej vrátit dne 21.12.2009, ale nevrátil a následně dne 6.1.2010 uzavřel na to vozidlo další nájmní smlouvu s vrácením vozidla dne 5.2.2010 a za to zaplatil částku 50.000,- Kč, což mělo zakrýt jeho skutečnou finanční situaci, pronajímatele uvést v omyl a předmětné vozidlo si ponechat v užívání, nic ale již nezaplatil, vozidlo ani po opakovaných urgencích nevrátil a v rozporu s nájmní smlouvou vozidlo přenechal třetím osobám, mimo jiné S. B., jednatele společnosti C., s. r. o., čímž způsobil škodu společnosti A. Ch. M., s. r. o.,

se sídlem P., ve výši nejméně 859.400,- Kč a dne 26.2.2010 bylo vozidlo S. B. na výzvu poškozené organizace vlastníkovu vráceno,

5. dne 18.12.2009 v P., jako pověřený zástupce společnosti C., s. r. o., se sídlem P., uzavřel se společností M., a. s., smlouvu o nájmu vozidla Mercedes-Benz GLK 320 CDI 4MATIC, šedé barvy, v hodnotě 1.005.400,- Kč, v níž se zavázal vozidlo vrátit do 17.12.2010 a za každý měsíc zaplatit částku 35.500,- Kč, vozidlo po podpisu smlouvy osobně převzal, ve stanovené době ani po opakovaných urgencích ho nevrátil, a koncem prosince 2011 jej přenechal L. M., jako zápočet svého dluhu ve výši 650.000,- Kč, vzniklého půjčkou finančních prostředků převzatých dne 21.12.2009, čímž společností M., a. s., se sídlem P., způsobil škodu ve výši nejméně 1.005.400,- Kč a na základě výzvy pronajímatele L. M. vozidlo dne 28.3.2010 vlastníkovu vrátil,

6. dne 18.12.2009 v P., jako pověřený zástupce společnosti C., s. r. o., se sídlem P., uzavřel se společností M., a. s., se sídlem P., smlouvu o nájmu vozidla Mercedes-Benz CLS 63 AMG, barvy stříbrná metalíza, r. z., v hodnotě 2.768.600,- Kč, v níž se zavázal vozidlo vrátit do 17.12.2010 a za každý měsíc zaplatit částku 86.400,- Kč, a to přesto, že na to neměl finanční prostředky a dlouhodobě byl ve finanční tísní, vozidlo osobně převzal, ale ve stanovené době ani po opakovaných urgencích nevrátil, půjčoval jej dalším osobám a nakonec jej přenechal dosud neustanovené osobě, čímž pronajímateli, společnosti M., a. s., vznikla škoda ve výši nejméně 2.768.600,- Kč. Vozidlo do současné doby nebylo nalezeno,

7. dne 13.1.2010 na pobočce společnosti A. Ch. M., s. r. o., v P., jako zástupce společnosti A. E., s. r. o., se sídlem P., uzavřel se společností M., a. s., se sídlem P., smlouvu o nájmu na vozidlo Mercedes S barvy šedá metalíza, r.z., v hodnotě 618.200,- Kč, kterou společnost A. E. zavázal k placení pronájmu 50.000,- Kč měsíčně a k vrácení vozidla do 13.4.2010, vozidlo osobně převzal, ve stanovené době, ani po opakovaných urgencích nevrátil a v rozporu se smluvními podmínkami jej přenechal dosud neustanovené osobě, čímž způsobil škodu společnosti A. Ch. M., s. r. o., se sídlem P., ve výši nejméně 618.200,- Kč a dne 6.8.2010 bylo vozidlo nalezeno pod jinými registračními značkami a pod změněným číslem VIN u společnosti S., s. r. o., se sídlem M., a poškozené společnosti bylo vráceno,

8. dne 15.1.2010 na pobočce společnosti A. Ch. M., s. r. o. v P., jako zástupce společnosti A. E., s. r. o., se sídlem P., uzavřel se společností M., a. s., se sídlem P., smlouvu o nájmu vozidla Mercedes-Benz GL 450, černé barvy, v hodnotě 1.800.200,- Kč, v níž se zavázal k měsíčním platbám ve výši 85.000,- Kč a k vrácení vozidla do dne 14.1.2011, první splátku ve výši 102.000,- Kč zaplatil, vozidlo osobně převzal a ještě téhož dne, v rozporu s nájmní smlouvou, vozidlo přenechal B. G., jako jistinu proti zapůjčeným finančním prostředkům ve výši 450.000,- Kč a směnce na tuto částku, splatnou dne 15.2.2010, peníze však nezaplatil, vozidlo ve stanovené době ani po opakovaných urgencích nevrátil, čímž společností M., a. s., způsobil škodu ve výši nejméně 1.800.200,- Kč a B. G. na výzvu poškozené organizace vozidlo vrátil,

přitom rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1, sp.zn. 5 T 78/2007, ze dne 6.4.2009, který nabyt právní moci dnem 2.9.2009, byl odsouzen pro trestné činy zpronevěry podle § 248 odst. 1, 2 tr.z. a podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr.z. a § 250 odst. 1, 3 tr.z. k trestu odnětí svobody na 2 léta s podmíněným odkladem na 5 roků“.

Za tento zločin byl obviněnému podle § 209 odst. 5 trestního zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání šesti roků. Podle § 56 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku byl obviněný pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s ostrahou. Zároveň bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích poškozených subjektů na náhradu škody. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byl poškozené společnosti Č. p., a. s., se sídlem P., přiznán nárok na náhradu škody ve

výši 2.334.435,- Kč, přičemž ve zbytku byla tato společnost podle § 229 odst. 2 trestního řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozené společnosti M., a. s., se sídlem Š., byl přiznán nárok na náhradu škody ve výši 2.768.600,- Kč, přičemž podle § 229 odst. 2 trestního řádu byla tato společnost se zbytkem nároku odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozené společnosti K., s. r. o., se sídlem Ch. byl přiznán nárok na náhradu škody ve výši 1.118.700,- Kč, přičemž podle § 229 odst. 2 trestního řádu byla tato společnost se zbytkem nároku rovněž odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Ostatní poškození byli dále se svými nároky odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních podle § 229 odst. 1 trestního řádu.

Proti tomuto rozsudku podal podáním doručeným soudu prvního stupně dne 14.6.2012 odvolání ustanovený obhájce uprchlého obviněného Mgr. F. V. Podáním doručeným dne 18.6.2012 podal proti tomuto rozsudku odvolání též zvolený obhájce obviněného JUDr. P. Č., který pro účely obhajoby obviněného do spisu založil plnou moc obviněného dne 14.6.2012. O odvolání rozhodl Vrchní soud v Praze nyní napadeným usnesením ze dne 28.1.2013 č.j. 6 To 53/2012-2142 tak, že podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek zrušil ve výroku o náhradě škody ohledně poškozené společnosti M., a. s. Podle § 259 odst. 3 trestního řádu pak sám ve věci rozhodl tak, že tuto poškozenou společnost podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázal s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle ustanovení § 33 odst. 1 trestního řádu, má obviněný právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165). Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena.

Podle ustanovení § 37 odst. 2 trestního zákoníku si obviněný může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo osobou k tomu oprávněnou zvolen, zvolit obhájce jiného. Oznámí-li změnu obhájce tak, aby obhájce mohl být o úkonu vyrozuměn v zákonem stanovené lhůtě, orgán činný v trestním řízení ode dne doručení takového oznámení vyrozumívá nově zvoleného obhájce. V opačném případě je obhájce předtím ustanovený nebo zvolený, pokud není z obhajování vyloučen, povinen obhajobu vykonávat do doby, než ji osobně převezme později zvolený obhájce.

Těmito ustanoveními se však Vrchní soud v Praze při projednávání trestní věci obviněného O. V. důsledně neřídil.

Vrchní soud v Praze při postupu v odvolacím řízení nedbal práva obviněného na to, aby si pro výkon obhajoby zvolil obhájce. Jak vyplývá z obsahu spisu Městského soudu v Praze, ve věci bylo vedeno řízení proti uprchlému, přičemž v řízení před soudem práva obviněného vykonával ustanovený obhájce Mgr. F. V., AK Ř., ustanovený opatřením předsedkyně senátu dne 4.5.2012 (č.l. 1878). Dále dne 10.5.2012 předložil soudu prvního stupně plnou moc k zastupování obviněného advokát JUDr. J. S., MBA. Následně dne 11.5.2012 zvolený obhájce z důvodu pracovní neschopnosti požádal o odročení hlavního líčení již předtím nařízeného na termín 14. – 18.5.2012. Hlavního líčení konaného ode dne 14.5.2012 se však i nadále účastnil ustanovený obhájce Mgr. F. V., když zvolený obhájce JUDr. J. S. se k tomuto hlavnímu líčení nedostavil a předsedkyně senátu Městského soudu

v Praze dospěla k závěru, že ustanovený obhájce je oprávněn vykonávat obhajobu uprchlého obviněného podle § 37 odst. 2 trestního řádu i nadále. Následně bylo dne 1.6.2012 městskému soudu doručeno oznámení zvoleného obhájce JUDr. J. S. o vypovězení plné moci obviněnému. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18.5.2012 byl ustanovenému obhájci Mgr. F. V. doručen dne 6.6.2012. Následně dne 14.6.2012 do spisu založil plnou moc obviněného datovanou dnem 13.6.2012 nový zvolený obhájce JUDr. P. Č. Dříve ustanovený obhájce Mgr. F. V. pak téhož dne podal k soudu prvního stupně odvolání proti rozsudku městského soudu ze dne „11.5.2012“ (správně ze dne „18.5.2012“). Odvolání podal k soudu prvního stupně rovněž zvolený obhájce obviněného, a to dne 18.6.2012, přičemž zároveň avizoval doplnění odvolání ve lhůtě čtrnácti dnů.

Vrchní soud v Praze, jemuž byla věc předložena dne 11.9.2012, nařídil konání veřejného zasedání k projednání podaného odvolání na den 28.1.2013. Jak vyplývá z referátu předsedy senátu odvolacího soudu na čl. 2133, k tomuto veřejnému zasedání řádně předvolal uprchlého obviněného O. V. vyvěšením na úřední desce a dále o konání veřejného zasedání (kromě dalších osob) vyrozuměl ustanoveného obhájce Mgr. F. V., který toto vyrozumění převzal prostřednictvím datové schránky dne 18.10.2012. Zvolený obhájce obviněného JUDr. Č. k veřejnému zasedání obeslán nebyl. Z protokolu o veřejném zasedání dále vyplývá, že se ho účastnil pouze ustanovený obhájce Mgr. F. V. V rámci veřejného zasedání Vrchní soud v Praze rozhodl nyní napadeným usnesením tak, že rozsudek soudu prvního stupně částečně zrušil v oddělitelném výroku o povinnosti obviněného k náhradě škody. Toto usnesení odvolacího soudu bylo následně doručováno pouze ustanovenému obhájci Mgr. F. V., který je převzal dne 18.2.2013.

Z uvedeného je zřejmé, že odvolací soud při projednávání odvolání obviněného pominul jeho řádně zvoleného obhájce. Takovým postupem však Vrchní soud v Praze podstatně zasáhl do práva obviněného na obhajobu, neboť je třeba vycházet z principu, že zvolený obhájce má vždy přednost před obhájcem ustanoveným soudem (srov. *Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 466*). Účinky zvolení obhájce nastávají vůči příslušnému orgánu činnému v trestním řízení, u kterého se právě vede trestní řízení okamžikem, kdy mu obviněný nebo jím zvolený obhájce předložil plnou moc udělenou k výkonu obhajoby v trestním řízení. Přitom nezáleží na okolnosti, kdy byla mezi obviněným a jeho obhájcem uzavřena smlouva o poskytování právních služeb, ani kdy orgán činný v trestním řízení založil písemné vyhotovení plné moci do trestního spisu (srov. rozhodnutí publikované pod č. 51/2010 Sb. rozh. tr.). V posuzované věci tento okamžik nastal tedy dne 14.6.2012. Tímto okamžikem zároveň zaniklo ustanovení obhájce ustanoveného, byť původně ustanovený obhájce byl povinen ještě pokračovat ve výkonu obhajoby za podmínek uvedených § 37 odst. 2 trestního řádu (k tomu srov. *Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 470*, a dále též rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tz 27/2013). K zániku povinnosti obhajovat obviněného přitom není třeba, aby soud v konkrétním případě rozhodl o zrušení ustanovení dříve ustanoveného obhájce.

Aplikováno na trestní věc obviněného O. V., je zřejmé, že Vrchní soud v Praze postupoval nesprávně, pokud odvolací řízení konal za účasti ustanoveného obhájce Mgr. F. V., třebaže ve věci byly dány důvody nutné obhajoby podle § 36 odst. 1 písm. c) trestního řádu a § 36 odst. 3 trestního řádu, přičemž obviněný si řádně svého obhájce zvolil. Na tomto závěru pak nic nemění ani skutečnost, že v daném případě bylo vedeno řízení proti uprchlému. Z ustanovení § 302 a násl. trestního řádu totiž nelze dovodit, že by konání řízení proti uprchlému mělo za následek zánik práva obviněného na svobodnou volbu obhájce, a to tím spíše, kdy uprchlý obviněný o probíhajícím trestním řízení ví a přes skutečnost, že se před orgány činnými v trestním řízení skrývá, hodlá v určitém rozsahu svých práv na obhajobu využít. Za těchto okolností, když jinak není důvod pochybovat o pravosti obviněným udělené plné moci, bylo povinností Vrchního soudu v Praze o konání veřejného zasedání vyrozumět

řádně zvoleného obhájce JUDr. P. Č. a umožnit mu výkon obhajoby obviněného, k čemuž však nedošlo. Vzhledem k průběhu odvolacího řízení zároveň nelze v případě původně ustanoveného obhájce Mgr. F. V. dovést splnění podmínek uvedených v § 37 odst. 2 trestního řádu, neboť mezi prezentací plné moci soudu prvního stupně a nařízením veřejného zasedání uplynula již delší doba (déle jak čtyř měsíců). Tato okolnost pak podstatně odlišuje situaci v odvolacím řízení od zdánlivě analogické situace, k níž došlo v řízení před soudem prvního stupně, kdy si obviněný rovněž v určité době zvolil obhájce, avšak obhajobu vykonával i nadále obhájce ustanovený za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 37 odst. 2 trestního řádu. Popsaným postupem tak odvolací soud podstatně zasáhl do práva obviněného na svobodnou volbu obhájce, jež je komponentem ústavně zaručeného práva na obhajobu (srov. čl. 37 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Usnesení odvolacího soudu tak bylo založeno na vadném postupu řízení a jako takové nemůže obstát.

Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že v řízení předcházejícím napadenému usnesení Vrchního soudu v Praze byl porušen zákon ve shora uvedených ustanoveních v neprospěch obviněného O. V.,

Z výše uvedených důvodů proto **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud České republiky

1. podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že v řízení předcházejícím napadenému usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.2013 č.j. 6 To 53/2012-2142, byl v neprospěch obviněného O. V. porušen zákon v ustanoveních § 33 odst. 1 trestního řádu a § 37 odst. 2 trestního řádu,
2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení zrušil, a dále zrušil všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 40/2014](#)